سخن سردبیر
Editorial
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره ۲۳، فروردین ۱۴۰۳، ۲-۱

رفتار خودکشی و پیشگیری از آن: آشنایی با راهکار خودکشی صفر

Suicidal Behavior and Its Prevention: Getting to Know Zero Suicide Strategy

محسن رضائیان[۱]
Mohsen Rezaeian

در سخنان سردبیری شماره‌های قبل مجله دانشگاه، با انواع رفتار خودکشی و ضرورت پیشگیری از آن‌ها در قالب راهکارهای چند وجهی آشنا شدیم (۴-۱). یکی از مهم‌ترین راهکارهای چند وجهی دیگر برای مقابله با خودکشی با عنوان خودکشی صفر (Zero Suicide) شناخته می‌شود. این برنامه برای اولین بار در سال ۲۰۱۱ میلادی در کشور آمریکا طراحی شد (۵) و سپس به مرور، جای خود را در برخی از کشورهای دیگر جهان باز نموده است.

تمرکز این برنامه بیشتر بر روی نظام‌های مراقبت بهداشتی و درمانی است و بر مداخله در سطح جامعه، تأکید نمی‌کند. از این رو، اجزاء این راهکار چند وجهی هم، بیشتر متمرکز بر فعالیت‌های نظام‌های بهداشتی و درمانی است و مشتمل بر رهبری، آموزش، غربالگری و ارزیابی افراد در معرض خطر، نوشتن یک پروتکل درمانی قوی برای افراد در معرض خطر، تهیه یک برنامه پیشگیری از خودکشی با کمک خود فرد، کاهش دسترسی به مواد و ابزارهای کشنده و امکان دسترسی به خدمات تخصصی برای فرد خودکشی‌گرا می‌باشد. سایر اجزاء برنامه نیز شامل استفاده از درمان‌های مبتنی بر شواهد برای افراد خودکشی گرا، فراهم آوردن حمایت‌های لازم در طول دوره درمانی و اندازه‌گیری پیامدهای حاصل از برنامه و اقدام به بهبود برنامه در حین اجرای آن می‌باشند (۵).

بنابراین، خودکشی صفر در واقع یک برنامه خودکشی چند وجهی است که بر روی مراکز و سازماهایی تمرکز می‌کند که خدمات پیشگیری از خودکشی را به ویژه در سطوح بالینی ارائه می‌نمایند. این برنامه دارای وب سایت http://zerosuicide.sprc.org/ می‌باشد که در آن، مدل برنامه ارائه شده و از سازمان‌های مرتبط درخواست می‌گردد که به این برنامه بپیوندند. تاکنون ارزشیابی‌های به عمل آمده، نشان داده است که اجرای این برنامه در برخی از سازمان‌ها و مراکز، با موفقیت‌هایی همراه بوده است. با این وجود، این راهکار منتقدان فراوانی نیز دارد که معتقد هستند نتایج ارزشیابی‌های به عمل آمده، میزان موفقیت این برنامه را بیشتر از آنچه که واقعاً رخ داده، گزارش نموده‌اند. از همین رو، آن‌ها معتقد هستند که نیاز به انجام ارزشیابی‌های جامع‌تری، برای بررسی میزان موفقیت واقعی این برنامه، وجود دارد (۶).

در انتها باید مجدداً به این نکته اشاره نمود که این برنامه، کمتر به ریشه‌های رخداد خودکشی در جامعه پرداخته است و بیشتر به درمان افراد خودکشی‌گرا، اهمیت می‌دهد. از این رو در این برنامه، سایر اجزاء بسیار مهم یک استراتژی جامع برای پیشگیری از خودکشی، نظیر برنامه‌های آگاهی بخش به عموم افراد جامعه، گزارش صحیح و مسئولانه اخبار خودکشی در رسانه‌ها یا کاهش دسترسی به ابزار و وسایل خودکشی در سطح جامعه، دیده نشده است.

۱- استاد گروه آموزشی اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات محیط کار، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
کد پستی: ۷۷۱۸۱۷۵۹۱۱، تلفن: ۳۱۳۱۵۲۴۳-۰۳۴، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk، ارکید: 0000-0003-3070-0166

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-17]

[DOI: 10.61186/jrums.23.1.1]

References

1. Rezaeian M. Suicidal Behavior and its Prevention: Emergence of Suicidal Thoughts and Planning for its Implementation. *JRUMS* 2024; 22 (9): 909-10.
2. Rezaeian M. Suicidal Behavior and Its Prevention: Attempted Suicide and Suicide. *JRUMS* 2024; 22 (10): 1017-18.
3. Rezaeian M. Suicidal Behavior and its Prevention: the Necessity of Using Multi-Components Strategies for Prevention. *JRUMS* 2024; 22 (11): 1131-32
4. Rezaeian M. Suicidal behavior and its prevention: an introduction to the strategy of the European Alliance against Depression. *JRUMS* 2024; 22 (12); 1235-36.
5. Clinical Care and Intervention Task Force, National Action Alliance for Suicide Prevention. Suicide care in systems framework. Washington, DC: National Action Alliance for Suicide Prevention, 2011.
6. Baker ST, Nicholas J, Shand F, Green R, Christensen H. A comparison of multi-component systems approaches to suicide prevention. *Australas Psychiatry* 2018; 26(2): 128-31.

ارجاع: رضائیان م. رفتار خودکشی و پیشگیری از آن: آشنایی با راهکار خودکشی صفر. *مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان*، سال ۱۴۰۳، دوره ۲۳ شماره ۱، صفحات: ۲-۱

Citation: Rezaeian M. Suicidal Behavior and Its Prevention: Getting to Know Zero Suicide Strategy. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2024; 23 (1): 1-2. [Farsi]

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-17]

[DOI: 10.61186/jrums.23.1.1]

CCBY-NC.4.0 DEED